

Høring: Utkast til endringer i åndsverkloven m.m. som følge av Europaparlaments- og rådsdirektiv 2001/29/EF

Fond for lyd og bilde har mottatt Kultur- og kirkedepartementets høringsutkast om endringer i åndsverkloven m.m. Som kjent er fondets styre sammensatt etter forslag fra rettighetshavernes organisasjoner. Disse organisasjonene er egne høringsinstanser for de foreslåtte endringene, og de enkelte styremedlemmene vil i denne saken være bundet av sine organisasjoners syn. Styret vil derfor ikke uttale seg om de konkrete foreslåtte endringene, men gi til kjenne noen synspunkter om videre forvaltning av fondets nåværende ansvarsområde.

Uansett hvordan man velger å løse spørsmålet om kompensasjon for lovlig kopiering, vil grunnlaget for det eksisterende Fond for lyd og bilde berøres. Fondets fremtid er dermed usikker. Uten å ta stilling til **hvordan** fondets ansvarsområde fortsatt skal ivaretas, vil styret understreke viktigheten av **at** dette skjer.

Fondets virksomhet har vært basert på et dobbelt formål: å sikre rimelig godtgjøring til rettighetshavere for lovlig kopiering og å støtte produksjon og formidling av videogrammer og fonogrammer som er innspilt i Norge. Den kulturpolitiske rollen har blitt stadig viktigere ettersom det økonomiske fundamentet for ordningen har blitt stadig fjernere fra vederlagstanken. Selv om fondet hele tiden har vært finansiert over statsbudsjettet, lå inntil nylig kassettavgiften der som en motpost. Etter kassettavgiftens bortfall og overgangen til digital kopiering, har det ikke vært en slik sammenheng.

Slik styret ser det, vil vederlagstanken måtte forutsettes ivaretatt gjennom den nye vederlagsordningen. Når det gjelder fondets kulturpolitiske rolle, er det imidlertid nødvendig å se på dette som et særskilt anliggende. Styret viser i den forbindelse til evalueringen av Fond for lyd og bilde som ble publisert i 2002 (Norsk kulturråds notatserie nr. 47), og styrets uttalelse i den sammenheng (brev 19.06.02 til Kultur- og kirkedepartementet). Evalueringen tar for seg det siste tiåret i fondets virke og undersøker bl.a. hvordan fondsmidlene har blitt fordelt i forhold til kulturpolitiske målsettinger, hvordan disse har blitt avveid i forhold til vederlagshensyn og hvordan fondet virker i forhold til andre støtteordninger som finnes.

Evalueringen konkluderer med at fondet på mange måter har fungert godt som kulturpolitisk virkemiddel. Den peker på at dersom fondet legges ned som en konsekvens av innføring av en ny vederlagsordning, vil dette berøre enkelte typer prosjekter og kunstnergrupper. Dersom det utelukkende er vederlagstanken som skal legges til grunn for en kollektiv fordeling, vil mange falle utenfor. Dette kan til en viss grad kompenseres ved at andre støtteordninger tilføres økte midler, men noen grupper vil risikere å falle helt utenfor. Evalueringen nevner spesielt smalere musikksjangere og tverrfaglige prosjekter. I tillegg framheves de positive sidene ved fondets forvaltningsmodell og betydningen av fondet som en alternativ støtteordning til de mer "institusjonaliserte" ordningene. Søkermiljøene understreker viktigheten av at det finnes flere steder å søke, og styret vil i denne sammenheng igjen peke på de store søkertallene til fondet som en indikasjon på at fondets betydning.

Når finansiering og forvaltning av framtidig vederlagsordning skal fastsettes, ber styret om at departementets vurdering også omfatter videreføring av det kulturpolitiske ansvar som i dag er lagt til Fond for lyd og bilde.